

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.765/2017/7.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Dömös Erzsébet ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Vörös József ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.981/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

árdai Járásbíróság 11/12.P.20.479/2014/87.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott, az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyó rendelkezéseit - a másodfokú perköltség és a fellebbezési illetékek viseléséről szóló részére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletet akként változtatja meg, hogy a 2016. április 1-jétől fizetendő költségpótló járadék havi összegét 134.280 (százharmincnégyezer-kétszáznyolcvan) forintra, a lejárt költségpótló járadékot 4.030.402 (négymillió-harmincezer-négyszázkét) forintra és az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében írt időtől járó törvényes mértékű késedelmi kamatára emeli fel, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 51.600 (ötvenegyezer-hatszáz) forint fellebbezési és 64.500 (hatvannégyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 3.500 (háromezer-ötszáz) forint fellebbezési és 4.400 (négyezer-négyszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az 1969-ben született felperes 1988. október 31-én a vonatból kiesve vasúti balesetet szenvedett, amelyből eredően agyzúzódása, mellkasi zúzódása, a jobb könyök és alkar kiterjedt lágyrész sérülése, a jobb combcsont fedett és a jobb lábszárcsontok nyílt törése, kiterjedt lágyrész sérülés és szövődményként mellhártyagyulladás következett be. A sérülések miatt a felperes jobb karját a felkar felső harmada magasságában csonkolták. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a Fővárosi Bíróság 41.Pf.21.053/1993/2. számú ítéletével jogerőre emelkedett P.86.267/1990/52. számú ítéletben kötelezte az alperest 800.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 11.408 forint összegű járadék megfizetésére. 2002. november 19-én az alperes a járadékok összegét megemelte, ezt a felperes a teljesítések elfogadásával tudomásul vette. 2010. január 1-jétől az alperes általános kár címén 6.875 forintot, gondozási költség címén 9.167 forintot, háztartási kisegítő címén 9.167 forintot, mezőgazdasági munka címén 5.729 forintot, azaz összesen havi 30.938 forintot és keresetpótló járadék címén bruttó 71.080 forintot térített a felperesnek.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a módosított keresetében 2013. január 1. napjától kérte az alperes által 2010-től folyósított költségpótló járadék felemelését, valamint az ítélethozatalt követő hónaptól a jövedelempótló járadék havi bruttó összegének 62.373 forint összegben való megállapítását.
- [3] Az alperes a keresetpótló járadék tekintetében viszontkeresetet terjesztett elő annak leszállítása érdekében. A költségpótló járadékok tekintetében nem vitatta, hogy a körülmények lényeges változása alapot ad a járadék felemelésére, azonban a felperes által érvényesített összegeket eltúlzottnak találta és a mezőgazdasági kisegítő igénybevételével kapcsolatos járadékigény elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben helyt adó kijavított ítéletében kötelezte az alperest, hogy 2016. április 1-jétől kezdődően minden hónap 15. napjáig havi 80.570 forint költségpótló járadékot és 15 napon belül 1.935.648 forint lejárt

költségpótló járadékot és a lejárt költségpótló járadéknak a 2014. július 15. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 2016. április 1-jétől havi bruttó 62.373 forint jövedelempótló járadékot fizessen meg. Az ítéletnek a lejárt és a jövőben lejáráó járadéokra vonatkozó rendelkezését előzetesen végrehajthatónak nyilvánította, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és rendelkezett az elsőfokú perköltségek viseléséről. Az elsőfokú bíróság a kijavító végzésében a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2014. augusztus 15. napjára módosította.

- [5] A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét azzal hagyta helyben, hogy kötelezte az alperest, fizessen meg az államnak - az illetékügyi hatóság külön felhívására - 29.800 forint feljegyzett kereseti eljárásai illetéket, továbbá rendelkezett a másodfokú perköltségek viseléséről. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a felperest általános kár címén havi 12.000 forint, gondozási költség címén havi 30.000 forint, háztartási kisegítés címén havi 30.000 forint és mezőgazdasági kisegítő díja címén havi 8.570 forint, azaz összesen 80.570 forint illeti meg. A költségpótló járadékok tekintetében előterjesztett fellebbezéseket alaptalannak tartotta, mert az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat helytállóan értékelte és megfelelően állapította meg mérlegeléssel az ilyen jogcímenek járó járadékok összegét, nem tartotta indokoltnak a járadékok felemelését és leszállítását sem. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a „Kék Angyal” Házi Betegápoló Szolgálat díjai és az R. Önkormányzat adatai, valamint a perben rendelkezésre álló tanúvallomások és a helyi napszámbér alapján helytállóan állapította meg a tevékenységek díját, figyelembe véve, hogy a városokban alkalmazott szolgáltatási díjakat nem lehet „egy az egyben” a vidéki helyi viszonyokra alkalmazni. Az a körülmény pedig, hogy a gondozást és háztartási kisegítő tevékenységet a felperes rokonai és barátai ingyenesen végzik, nem mentesíti az alperest a kár megtérítése alól.

A felülvizsgálati kérelem, csatlakozó felülvizsgálati kérelem

- [6] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az alperest 2016. április 1-jétől összesen havi 137.950 forint költségpótló járadék megfizetésére kötelező döntés meghozatalát kérte. A felülvizsgálati kérelem szerint a járadék összege az elsőfokú ítélet meghozataláig lejárt időre 4.173.684 forint és ezt, valamint ennek a 2014. augusztus 15-től járó törvényes késedelmi kamatát és a perköltséget is köteles az alperes megfizetni. A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a bíróság az egyes költségpótló járadékok összegszerűségét mérlegeléssel állapította meg, azonban a döntés a

Pp. 206. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltakat megsértette azzal, hogy a felmerült bizonyítékokat csak részben és egyoldalúan vette figyelembe.

Az általános kár körében a keresetben érvényesített havi 20.000 forint nem tekinthető túlzottnak. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel állapította meg a járadék mértékét, a mérlegelés azonban nem volt teljes körű, a havi 20.000 forint elfogadása indokolt és a jogszerű mérlegelési körben reális, így a 2013. január 1-jétől 2016. március 30-áig 39 hónapra a folyósított összeg beszámításával 511.875 forint és ennek a középátlagos időtől kifizetésig számolt törvényes kamata illeti meg a felperest.

A gondozási költség megállapításánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy napi 2 óra gondozási munka szükséges, a kialakult bírói gyakorlat szerint azonban az erre szakosodott intézmények díjait kellett volna alapul venni. Az ítélezési gyakorlat elfogadta, hogy a házi betegápoló szolgálat óradíjainak 75%-a vehető figyelembe, ezzel szemben a bíróság csak 40%-ot tartott elfogadhatónak, ennek azonban indokát nem adta. A felperes szerint a 800 forintos óradíj figyelembevételével a havi 50.000 forint járadék még a helyi viszonyok figyelembevételével sem eltúlzott, ezért ennek, valamint a 2013. január 1-jétől 2016. március 31-ig terjedő időre 1.592.487 forintnak és a 2014. augusztus 15-től járó törvényes kamatának megfizetésére kötelezhető az alperes.

Az elsőfokú bíróság részletesen felsorolta ítélete indokolásában az elvégzendő háztartási munkákat, mégis a minimálbért vette ennek alapjául, illetve a „Kék Angyal” Bt. árlistájának 40%-os összegét, amelynek indoka, magyarázata nincs és ellenkezik a kialakult bírói gyakorlattal. A felperes szerint e körben is a 800 forintos órabérből kell kiindulni és így a kereset szerinti havi 50.000 forint járadék nem eltúlzott. Az alperes ennek, valamint a 2013. január 1-jétől 2016. március 31-éig terjedő időre 1.592.487 forintnak és a középátlagos időtől törvényes kamatának a megfizetésére köteles.

A mezőgazdasági kíségtéssel kapcsolatban a felperes többszöri egyeztetés alapján elfogadta a 171,38%-os óraszükségletet, az azonban nem elfogadható, hogy a munka 1.000 forintnál alacsonyabb órabérért elvégezhető. A terület nagyságának, a mezőgazdasági munka igényességének és megoszlásának figyelembevételével az 1.000 forintos órabér nem eltúlzott, ezért az alperes havi 17.950 forint járadék és a lejárt időre 476.619 forint és ennek a középátlagos időtől számított törvényes kamata megfizetésére kötelezhető. A felperes sérüléseit és az ennek folytán szükségessé váló segítség mértékét az ítéletek rögzítik, azonban az összecszerűség megállapításánál ezek nem, vagy nem kellő mértékben lettek értékelve, ezért a felperes szerint a sérelmezett ítéletek iratellenesek, mert a rögzítettekkel nincs összhangban. A megállapítások azért sem reálisak, mert a tevékenységeket különböző napszakokban, nem egyszerre kell végezni és az otthontartózkodásból eredő magasabb rezsiköltség és a szabadidő eltöltésével kapcsolatos

költség is különböző megoszlású.

- [7] Az alperes a költségpótló járadékok tekintetében csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyet utóbb visszavont.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

- [9] A felülvizsgálati kérelem nagyobb részt alapos az alábbiak szerint.

- [10] Az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmét visszavonta, így a Kúriának a felperes felülvizsgálati kérelme alapján azt kellett vizsgálnia, hogy a jogerős ítélet a költségpótló járadékot részben elutasító része tekintetében jogszabálysértő-e.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában helyesen hivatkozott a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 355. §-ának (1) és (2), valamint (4) bekezdése alapján arra, hogy az alperesnek meg kell térítenie a károsult vagyoni kárát. A felülvizsgálati kérelem által sem vitatott, hogy a fűtési, mosási, rezsi és kulturális többletköltséget a bíróság általános kártérítésként ítélte meg és nem támadott a gondozási, háztartási kisegítő és mezőgazdasági kisegítő munka tekintetében megállapított óraszám sem. A bíróság a szükséges bizonyítás lefolytatása után, a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével a tényállást megalapozottan állapította meg a tekintetben, hogy a felperes egészségi állapota folytán rezsi és kulturális többletkiadás merül fel, amelynek mértéke azonban számla hiányában mérlegeléssel és becsléssel is meghatározható. Figyelemmel a többletkiadások indokoltságára, becsült mértékére és a 2013. évi ár- és értékviszonyokra, az energiaárak és a kulturális termékek árváltozásaira, a felperes által e címen igényelt összesen havi 20.000 forint nem tekinthető eltúlzottnak, ennek megtérítésére a felperes igényt tarthat. Ebből következően 2013. január 1-jétől 2016. március 31-éig 39 hónapra összesen 780.000 forint (39×20.000 forint) illeti meg, amelyből levonva a teljesített összeget, a 268.125 forintot (39×6.875 forint) az alperes a fennmaradó 511.875 forint és a középarányos időtől járó törvényes késedelmi kamata, továbbá 2016. április 1-jétől ezen a címen havi 20.000 forint járadék megfizetésére köteles.

- [11] A gondozási és háztartási kisegítő munka címén számított járadék tekintetében a felperes alappal kifogásolta a „Kék Angyal” Bt. óradíja 40%-ának megállapítását. A kialakult bírói gyakorlat szerint az erre szakosodott intézmények díjának 75%-a vehető

figyelembe és ennek csökkentése a helyi viszonyok értékelésével sem indokolt, azokra tekintettel sem eltúlzott a felperes szerint megjelölt 800 forintos órabér. Ebből következően a felperest a gondozás és a háztartási kisegítés címén is külön-külön havi 50.000 forint járadék illeti meg, 2013. január 1-jétől 2016. március 31-ig összesen 1.950.000 forint (39×50.000 forint), amelyből azonban a teljesített 357.513 forintot (39×9.167 forint) le kell vonni, így összesen 1.592.487 forintot köteles az alperes a gondozási munkára, továbbá külön a háztartási kisegítő tevékenységére megfizetni.

- [12] A különböző nehézségű és időbeli elosztású mezőgazdasági munkák elvégzésére tekintettel a felülvizsgálati kérelem alappal kifogásolja, hogy a jogerős ítélet szerint megállapított 600 forintos órabérért a helybeli adottságokat is figyelembe véve, segítséget kapni nem lehet, az 1.000 forintos órabér pedig nem tekinthető eltúlzottnak már 2013-ban sem. Ezért 171,38 óra figyelembevételével ezen a címen a felperes évi 171.380 forint, havi 14.281 forint megfizetésére tarthat igényt. A havonta teljesített 5.729 forint figyelembevételével mezőgazdasági munka címén a felperest havonta 14.280 forint, lejárt járadék címén pedig összesen 333.554 forint illeti meg. 39 hónapra ugyanis havi 14.281 forinttal számolva 556.984 forint a mezőgazdasági munka címén járó összeg, amelyből azonban le kell vonni 223.431 forintot (39×5.729 forint) és az így fennmaradó 333.553 forint megfizetésére köteles az alperes.
- [13] Mindezekből következően a felperesnek járó havi járadék összege általános kártérítés címén 20.000 forint, gondozás címén 50.000 forint, háztartási kisegítés címén 50.000 forint és mezőgazdasági munka címén 14.280 forint, azaz összesen 134.280 forint. A lejárt járadékok összege általános kár címén 511.875 forint, gondozás címén 1.592.487 forint, háztartási kisegítés címén 1.592.487 forint és mezőgazdasági munka címén 333.554 forint, azaz összesen 4.030.402 forint.

Záró rész

- [14] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott, az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyó rendelkezéseit – a másodfokú perköltség és a fellebbezési illeték viseléséről szóló részére is kiterjedően – részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy a 2016. április 1-jétől fizetendő költségpótló járadékot havi 134.280 forintra, a lejárt költségpótló járadékot pedig 4.030.402 forintra és az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében írt törvényes mértékű késedelmi kamatára emelte fel.

[15] A megváltozott pernyertességi-pervesztességi arányokra tekintettel hatályon kívül helyezte a másodfokú ítéletnek a fellebbezési illetékek és a perköltség viseléséről szóló részét, és a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, míg a fellebbezési és a felülvizsgálati illetékek viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. június 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
HM